

L'AGRICULTURA A L'ILLA: EN SITUACIÓ CRÍTICA

Mallorca: un enorme dèficit agrari

Entre 1981 i 1986 la demanda de béns agraris augmentà a Mallorca en termes reals a un ritme de l'ordre del 10 per cent anual acumulatiu. Alhora, la renda agrària de l'illa registrà un procés de contracció en termes reals que es desplegà a una taxa anual acumulativa del $-2,02\%$ anual.

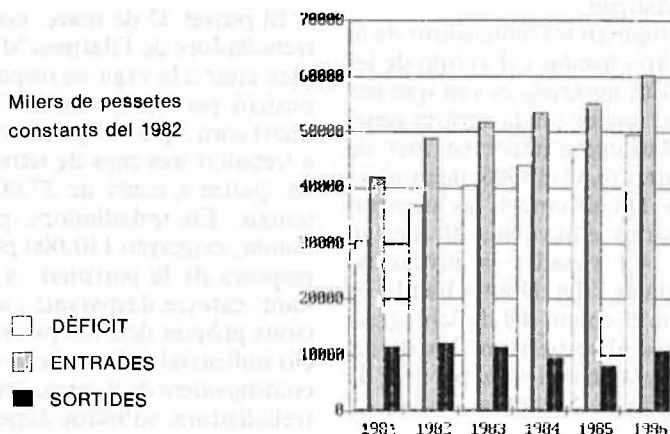
Miquel Alenyar

El dèficit agrari és un tema habitualment poc estudiat. Es tracta d'una qüestió que no és fàcil ni senzilla: demana una anàlisi de la balança comercial que inclogui un ampli desglossament de partides, mercaderies, productes i preus.

Recentment hem acabat la primera part d'un treball sobre la balança comercial de Mallorca. La base informàtica de dades creada ens ha servit per extreure la subbase corresponent als productes agraris entrats a l'illa i sortits d'ella entre 1981 i 1986.

Val a dir que la relació de productes

Balanç agrari de Mallorca (1981-1986)

Les activitats agràries a l'illa duen camí de desaparèixer.

agraris l'hem establert d'acord amb les definicions de la FAO. Les mercaderies incloses són els aliments, els productes agrícoles, els materials agrícoles i la maquinària agrícola. Els anuaris d'estadística agrària del MAPA adopten les mateixes definicions.

Un dèficit desmesurat

Si es valoren a preus constants totes les partides de la balança agrària de Mallorca, resulta que en els anys de referència les sortides disminüen a un ritme mitjà de l'ordre d'un cinc per cent anual ($-4,56\%$), mentre les entrades s'incrementaren a un ritme de l'ordre d'un set per cent anual ($7,52\%$). Com a conseqüència d'aquests dos moviments el dèficit agrari de l'illa augmentà entre 1981 i 1986 a una taxa real de més d'un deu per cent ($10,2\%$) anual acumulatiu. No cal dir que aquest és un ritme extraordinàriament elevat.

Trés són les causes del desajust indicat: el deteriorament progressiu dels

Tu no hi tornes, diu el cacic

De fa dos mesos un conflicte laboral enfronta els treballadors amb l'empresa Filatures Mataix de Banyeres. La postura caciquil de l'empresari, la greu situació econòmica dels treballadors i la poca popularitat d'aquesta vaga han creat un clima enrarit al poble.

Laura Alarich

nivells reals de la producció agrària de Mallorca; el progressiu augment de l'afluència turística (possibilitat per increments de l'oferta); i els increments que ha registrat la població resident a l'empara d'un nou corrent d'immigració atret per l'ampliació creixent de l'oferta interior de treball. L'augment de les importacions agràries de l'illa reflecteixen sobretot una realitat poc afa-lagadora: la progressiva ensulsiada del camp mallorquí en el marc d'una situa-ció general de prosperitat econòmica.

La participació del dèficit agrari sobre el dèficit comercial de Mallorca és molt gran i no ha deixat d'augmentar en els darrers anys. Més concretament, ha passat d'un 24,31% el 1981 a un 27,02% el 1986. Amb tot, s'ha de dir que el més preocupant del cas no és que la participació del dèficit agrari sigui gran, sinó el fet que aquest creixi ininterrompudament.

Si es comparen les dimensions de la renda agrària insular i el volum de les importacions agràries, es veu que per cada unitat real de renda agrària generada a Mallorca s'importen més de quatre unitats (4,38 el 1986) de productes agraris. Dit altrament, les importacions agràries equivalen, ni més ni menys, a 4,4 vegades la producció agrària neta de l'illa. D'altra banda, es pot dir que el volum del dèficit agrari de Mallorca absorbeix un flux de recursos tan gran com l'onze per cent de tota la renda de Mallorca.

Una agricultura en crisi

Un darrer punt que cal assenyalar és el fet que el dèficit agrari de Mallorca creix a un ritme real superior al 10 per cent anual, mentre la renda agrària de la regió presenta una tendència contractiva que es desplega a un ritme real d'un -2,02%. L'associació d'aquests dos fenòmens resulta estranya, difícilment explicable i poc entenedora en el context d'una situació general d'expansió econòmica.

En suma, les observacions indicades posen de manifest l'existència a Mallorca d'un desequilibri rellevant: la insensibilitat del sector agrari mallorquí davant els estímuls que es deriven d'una demanda de béns agraris que creix a taxes elevades. Aquest fenomen constitueix un fet força preocupant. És preocupant perquè indica que la situació actual de l'agricultura a l'illa es complexa. És preocupant perquè revela que l'agricultura de l'illa es troba en una situació crítica. És preocupant perquè posa en evidència que a l'illa les activitats agràries duen camí de desaparèixer. □

«**E**n ma casa aquestes persones no tornen a posar un peu.» Així deixava ben clara la seva posició l'empresari Jorge Mataix respecte a la readmissió dels treballadors despatxats per ell.

El passat 22 de març, els tres-cents treballadors de Filatures Mataix decidien anar a la vaga en resposta a l'imposició per l'empresa de l'anomenat quart torn, que obliga els treballadors a treballar tres caps de setmana de cada quatre a canvi de 37.000 pessetes anuals. Els treballadors, per la seva banda, exigeixen 110.000 pessetes. La resposta de la patronal va ser fulminant: catorze despatxats i unes actuacions pròpies dels temps de la revolució industrial. Així, al cap de poc del començament de la vaga, familiars dels treballadors, sobretot dones i nòvies, van rebre estranyes visites perquè convenceren els homes a tornar al treball, sota l'amenaça de no tornar a treballar en cap empresa de Banyeres. Alguns treballadors, una cinquantena, van tornar al treball. La resta, uns dos-cents cinquanta, van començar un tancament als locals de l'empresa, tanca-ment que, de fa quinze dies porten a terme a l'església del poble. Mentrestant, les negociacions es troben totalment parades i la vaga es converteix en la més llarga del sector del tèxtil a la comarca.

Ara per ara, els treballadors estan disposats a tornar al treball sempre que es produeca la readmissió dels treballadors despatxats; ja que, segons afirmen, les cartes d'acomiadament han estat enviades no als treballadors que es podien haver destacat per adoptar una posició més bel·ligerant respecte a l'empresari, sinó més aviat a aquells que tenen una situació econòmica i personal més feble.

Però, la situació més dolenta, la pateixen els treballadors en el clima que es viu al poble. Els veïns critiquen obertament la posició dels treballadors,

Els treballadors estan patint una greu situació econòmica a causa del conflicte.

i els pocs que els ajuden ho fan d'ama-gat, per por a la família Mataix. «A vegades, algunes persones s'han acostat a algú de nosaltres pel carrer i pràcticament sota màniga ens han posat a la mà mil, dues mil o cinc mil pessetes, però si els preguntes sempre negaran haver-nos ajudat», afirma Francisco Rus. Molts dels treballadors, després de dos mesos de vaga, viuen exclusivament de les ajudes que els fan arribar els sindicats. Altres han vist deteriorada la seua vida familiar, a causa dels llargs tancaments i de la poca popularitat que la vaga té entre la resta del poble.

Mentrestant, la família Mataix, els *Bacora*, com se'ls coneix popularment a Banyeres, continuen inflexibles, Filatures Mataix i Cartonatges Banyeres són per a ells «sa casa», i els treballadors poden donar-se per contents pel fet de tenir feina. En aquest moment, ja han anunciat que els 1.500 milions de pessetes que pensaven invertir pròximament a Banyeres viatjaran a Extremadura. I és que els *Bacora*, que facturen actualment 5.000 milions anuals, ja no es recorden quan son pare anava a la Manxa amb un carro i una mula a comprar palla per convertir-la en paper d'estrassa en el molí familiar, o potser se'n recorden massa. □